

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

29 ЛИСТОПАДА 2024 РІК

М. ЖИТОМИР, УКРАЇНА

**«НАУКОВИЙ ПРОСТІР: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ,
ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ»**

СЕКЦІЯ X.

ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ СКЛАДОВОЇ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ
В УКРАЇНІ

Войтюк М. П., Тінін Д. Г...... 259

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ У ДАТА ЦЕНТРАХ

Оснач І. В...... 263

СЕКЦІЯ XI.

БІОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

РОЛЬ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ У ЗМЕНШЕННІ ШУМОВОГО ЗАБРУДНЕННЯ
АТМОСФЕРИ

Жигаль Н. Б., Антоняк Г. Л. 267

СТАН ЯСЕНУ ЛАНЦЕТОЛИСТОГО (*FRAXINUS PENNSYLVANICA* L.) У ПАРКОВИХ
ФІТОЦЕНОЗАХ МІСТА ДНІПРО

Пономарьова О. А., Курбатов А. А., Пономарьов Р. А...... 270

СЕКЦІЯ XII.

АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО

СКЛАДАННЯ ТИПОВОГО ДОГОВОРУ ПРО РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТУ
ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

Матвієнко М. О., Бутенко Є. В...... 272

СЕКЦІЯ XIII.

ВЕТЕРИНАРНІ НАУКИ

ПРОТОКОЛИ БІОКОНТРОЛЮ ДЛЯ ЗНИЖЕННЯ ПАРАЗИТАРНОГО
НАВАНТАЖЕННЯ

Боса Є. П...... 277

ЛІПІДНИЙ СПЕКТР КРОВІ В ЩУРІВ ЗА ТЕТРАЦИКЛІНІНДУКОВАНОГО
ГЕПАТОЗУ

Грищенко В. А., Потоцький А. К...... 283

СТАН ЯСЕНУ ЛАНЦЕТОЛИСТОГО (*FRAXINUS PENNSYLVANICA* L.) У ПАРКОВИХ ФІТОЦЕНОЗАХ МІСТА ДНІПРО

Пономарьова Олена Анатоліївна

канд. біол. наук, доцент кафедри садово-паркового мистецтва
та ландшафтного дизайну

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

Курбатов Андрій Андрійович

студент магістратури,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

Пономарьов Роман Андрійович

студент магістратури

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

Fraxinus pennsylvanica (або зелений ясен, ланцетолистий ясен) – найпоширеніший аборигенний вид роду *Fraxinus* в Північній Америці. Його ареал охоплює східну частину неморальної зони Північної Америки і простягається на захід до рівнин і майже до Скелястих гір. В Європу цей вид був завезений у 1783 році і тривалий час висаджувався в парках і садах як декоративний [2].

Ясен пенсільванський – дерево заввишки до 25 м, до 50 см в діаметрі. Кора сірого кольору, тріщинувата. Листки складні, непарноперисті, складаються з 5-9 листочків, опушені, залозисті. Квітки непоказні, з простою оцвітиною (без віночка), розташовані в волотях. Плоди крилатки, зберігаються на рослині після опадання листя. В природних умовах доживає до 150 років. Дерево швидкоросле, світлолюбне, морозостійке, середньовибагливе до родючості ґрунту. Ясен пенсільванський більш посухостійкий, ніж інші види роду *Fraxinus*, тому його використовують для озеленення міст степової зони [1].

Вивчали розповсюдження ясену пенсільванського у паркових фітоценозах міста Дніпро маршрутним методом. Виявили 598 екземплярів в шести парках та двох скверах. Найбільше цей вид представлений у парку ім. Богдана Хмельницького (224 екземпляри), де він є переважаючою деревною породою. У парку ім. Лазаря Глоби виявлено 98 екземплярів, в материковій частині парку ім. Т.Г. Шевченка – 89, в молодіжному парку «Новокодацький» – 70, в парку ім. Ю. Гагаріна

– 41, в парку Сагайдак – 31. Рослини цього виду ростуть також в двох скверах: в сквері ім. І. Старова – 35 екземплярів, в сквері Героїв – 10.

Розподіл за категоріями життєвого стану показав, що здорових рослин без ознак пошкодження близько 14 % від всіх обстежених дерев ясену. Найбільше виявлено рослин з незначною кількістю пошкоджень – 67,1 % від загальної кількості обстежених рослин в даних локаціях. Сильно пошкоджених дерев в парках і скверах 15,7 %. У категорії «дерева, що відмирають» всього 17 дерев. Виявлено три екземпляри сухостійних рослин – в парках ім. Гагаріна та Шевченка.

Найкращий життєвий стан притаманний деревам скверу ім. Івана Старова – там переважають молоді екземпляри, висаджені нещодавно. За ними доглядають, умови росту відповідають оптимальним для цієї породи. Чимало здорових екземплярів виявлено у парках ім. Б. Хмельницького та Т.Г. Шевченка (35 та 19 відповідно).

У парках Сагайдак та ім. Б. Хмельницького переважають дерева ясену пенсильванського з незначною кількістю пошкоджень (68 % і 75 % відповідно). Найгірший стан дерев цього виду в парку ім. Гагаріна – майже половину екземплярів віднесли до категорії «сильнопошкоджені». Досить великий відсоток дерев даної категорії життєвого стану в парку ім. Л. Глоби – 27,8 %. Треба відмітити, що для даного виду виявлено незначну кількість типів пошкоджень, зокрема переважають всихання скелетних гілок, іноді трапляються фаутні дерева, зафіксовані випадки механічного пошкодження кори, знайдено одне вітровальне дерево.

Оцінка загальної декоративності дерев ясену пенсильванського показала, що тільки 10,5 % рослин мають високу декоративність. Найбільше рослин віднесли до категорії «достатня декоративність» – 41,3 %. Майже 30 % дерев мають незначну декоративність. Інші рослини – це екземпляри з нульовою або навіть негативною декоративністю. Треба відмітити, що декоративність часто корелює з життєвим станом дерев. З найнижчими показниками декоративності дерева ясену ланцетолистого в парках молодіжному «Новокодацькому» та парку Гагаріна.

Список використаних джерел:

1. Заячук В.Я. Дендрологія. Львів: Апіорі, 2008. 656 с.
2. Schmiedel D. *Fraxinus pennsylvanica* Marshall, 1785, In: Roloff, A.; Weisberger, H.; Lang, U.; Stimm, B. (Hrsg.): Enzyklopädie der Holzgewächse. Handbuch und Atlas der Dendrologie. 2011. 57, pp. 1–12.